

Polski atlas etnograficzny

– stan prac

Digitalizacja i opracowanie
naukowe materiałów źródłowych
(lata 2020–2024)

ZWYCZAJE, OBYCZAJE, OBRZĘDY

I. Zakazy i nakazy izolacyjne obywateli żyjących w miejscowościach.

1. Zakazy i nakazy obowiązujące ciężarną.

Treść zakazów i nakazów

Zakazy:

- a/ szycia,
- b/ plecenia,
- c/ zawiązywania,
- d/ kąpania się,
- e/ picia wody, przy studni,

Polski atlas etnograficzny
– stan prac
Digitalizacja i opracowanie
naukowe materiałów źródłowych
(lata 2020–2024)

Pamięci Profesorów
Andrzeja Brencza i Mariana Pokropka

Zygmunt Kłodnicki
Agnieszka Pieńczak
Joanna Koźmińska

Polski atlas etnograficzny
– stan prac
Digitalizacja i opracowanie
naukowe materiałów źródłowych
(lata 2020–2024)

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Katowice 2024

BIBLIOTEKA POLSKIEGO ATLASU ETNOGRAFICZNEGO
TOM 2

Redaktor serii
Agnieszka Pieńczak

Rada wydawnicza
Kamila Baraniecka-Olszewska, Andrzej Brencz, Anna Drożdż,
Anna Weronika Brzezińska, Zygmunt Kłodnicki,
Marian Pokropek, Agnieszka Pieńczak, Rastislava Stoličná, Jiří Woitsch

Recenzent
Eugeniusz Kłosek

Publikacja finansowana w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2020–2024
nr projektu 11H 18 0068 87 kwota finansowania 513 441 zł

Spis treści

Przedmowa	9
Preface	11

C Z Ę Ś Ć 1

Polski atlas etnograficzny w perspektywie historycznej

Polskie Podkarpacie – rubież kulturowa prowincji karpackiej	15
Wprowadzenie	15
Zachodnioeuropejski prąd kulturowy a regiony i prowincje kulturowe w Polsce	17
Kształtowanie się kultury ludowej polskiego Podkarpacia w świetle historii osadnictwa	26
Północne granice góralszczyzny na ziemiach polskich częścią zasięgu karpackiej prowincji kulturowej	34
Prowincja zachodnioeuropejska vs prowincja karpacka. Zakończenie	43

C Z Ę Ś Ć 2

Polski atlas etnograficzny w perspektywie współczesnej

Cyfrowe Archiwum Polskiego Atlasu Etnograficznego – stan prac (lata 2020–2024)	49
Koncepcja kontynuacji digitalizacji i udostępnienia zbiorów PAE	50
Główne założenia projektu i działania badawcze	51
Profil odbiorcy	51
Cele i zadania badawcze	51
Uczestnicy projektu	52
Modernizacja Pracowni Digitalizacyjnej Polskiego Atlasu Etnograficznego	58
Kryteria doboru obiektów do digitalizacji	61
Przygotowanie materiałów archiwalnych do digitalizacji	62
Kwestionariusze poświęcone obrzędowości narodzinowej	62
Kwestionariusze poświęcone obrzędowości pogrzebowej	63
Fotografie Zygmunta Kłodnickiego	63
Ogólna charakterystyka digitalizowanych zasobów	65
Kwestionariusze poświęcone obrzędowości narodzinowej i pogrzebowej	65
Fotografie Zygmunta Kłodnickiego	65
Technika digitalizacji zbiorów	66

Opracowanie naukowe katalogów elektronicznych na platformie cyfrowej (wyniki badawcze)	67
Katalog kwestionariuszy narodzinowych	67
Katalog kwestionariuszy pogrzebowych	73
Katalog fotografii Zygmunta Kłodnickiego	78
Perspektywy dalszych prac digitalizacyjnych	82

Cyfrowa kolekcja dokumentacji fotograficznej Zygmunta Kłodnickiego w Bibliotece Cyfrowej Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego	83
Archiwa, repozytoria, galerie – etnograficzny świat kolekcji fotografii cyfrowej	85
Kontynuacja projektu PAE – cyfrowe opracowanie kolekcji fotograficznej	89
Specyfika kolekcji – tematy etnograficzne, badania terenowe...	93
Koncepcja opracowania naukowego kolekcji fotografii Zygmunta Kłodnickiego	95
Przygotowanie materiału źródłowego do publikacji online	97
Metadane w BC PTL	99
Krótką charakterystyką kolekcji według etykiet	101
Najpopularniejsze kategorie i tematy występujące w kolekcji	102
Podsumowanie	102

Aneks 1. Wykaz etnograficznych i etnograficzno-językowych map Polski i krajów sąsiednich. Zagadnienia z zakresu tzw. kultury społecznej i duchowej	105
--	-----

Aneks 2. Wykaz miejscowości, w których wykonano fotografie Zygmunta Kłodnickiego przechowywane w Archiwum Polskiego Atlasu Etnograficznego w Cieszynie	245
--	-----

Aneks 3. Wykaz miejscowości, w których na potrzeby <i>Polskiego atlasu etnograficznego</i> prowadzono badania na podstawie kwestionariusza nr VII pt. <i>Zwyczaje, obrzędy i wierzenia urodzinowe</i> (1969)	251
--	-----

Aneks 4. Wykaz miejscowości, w których na potrzeby <i>Polskiego atlasu etnograficznego</i> prowadzono badania na podstawie kwestionariusza nr VIII pt. <i>Zwyczaje, obrzędy i wierzenia pogrzebowe</i> (1969)	259
---	-----

Bibliografia	269
Indeks nazw osobowych	291
Spis tabel	301
Spis map	303
Spis fotografii	305
Spis wykresów	306

Summary	307
---------	-----

Contents

Preface 11

PART 1

The Polish Ethnographic Atlas in a historical perspective

Polish Subcarpathia – the cultural borderlands of the Carpathian province	15
Introduction	15
West-European cultural current and the cultural regions and provinces in Poland	17
Formation of the folk culture of Polish Subcarpathia in the light of the history of settlement	26
Northern borders of the highlanders’ culture in Poland as part of the Carpathian cultural province	34
Western European province vs. Carpathian province. Conclusion	43

PART 2

The Polish Ethnographic Atlas in a contemporary perspective

Digital Archives of the Polish Ethnographic Atlas – state of works (2020–2024)	49
Concept of the digitization and sharing of the PEA collections	50
Main assumptions of the project and research activities	51
Recipient profile	51
Research aims and tasks	51
Project participants	52
Modernization of the Digitization Laboratory of the Polish Ethnographic Atlas	58
Criteria of selecting objects for digitization	61
Preparing archival materials for digitization	62
Questionnaires on birth rituals	62
Questionnaires on funeral rituals	63
Zygmunt Kłodnicki’s photographs	63
General characteristics of the digitized resources	65
Questionnaires on birth and funeral rituals	65
Zygmunt Kłodnicki’s photographs	65
Technique for digitization of the collections	66

Scientific development of electronic catalogues on the digital platform (research results)	67
Catalogue of birth questionnaires	67
Catalogue of funeral questionnaires	73
Catalogue of Zygmunt Kłodnicki's photographs	78
Prospects for further digitization work	82

Digital collection of the photographic documents by Zygmunt Kłodnicki in the Digital Library of the Polish Ethnological Society 83

Archives, repositories, galleries – the ethnographic world of digital photography collections	85
Continuation of the PEA project – digital development of the photographic collection	89
Specificity of the collection – ethnographic themes, field studies	93
Concept of scientific development of Zygmunt Kłodnicki's photographic collection	95
Preparing source materials for online publication	97
Metadata in the Digital Library of the Polish Ethnological Society	99
Brief description of the collection by label	101
Most popular categories and topics in the collection	102
Conclusion	102

Annex 1. List of ethnographic and ethnographic-linguistic maps of Poland
and the neighbouring countries. Issues related to the so-called social
and spiritual culture 105

Annex 2. List of places where Zygmunt Kłodnicki's photographs were taken, stored in
the Archives of the Polish Ethnographic Atlas in Cieszyn 245

Annex 3. List of places where research was conducted for the needs of *The Polish Eth-
nographic Atlas* based on questionnaire no. VII entitled *Birth customs, rituals and
beliefs* (1969) 251

Annex 4. List of places where research was conducted for the needs of *The Polish
Ethnographic Atlas* based on questionnaire no. VIII entitled *Funeral customs, rituals
and beliefs* (1969) 259

Bibliography	269
Index of personal names	291
List of tables	301
List of maps	303
List of photographs	305
List of charts	306
Summary	307

Przedmowa

Publikacja stanowi pokłosie kilkuletnich badań prowadzonych w ramach grantu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (nr 11H 18 0068 87) pt. *Polski Atlas Etnograficzny – opracowanie naukowe, elektroniczny katalog danych, publikacja zasobów w sieci Internet, etap II* (2020–2024) oraz działalności Zespołu Badań Etnograficznych i Antropologicznych (2024–2028). Oba projekty realizowane są w Instytucie Nauk o Kulturze Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Autorami opracowania są etnolodzy realizujący projekty digitalizacyjne mające na celu popularyzację etnologii i antropologii kulturowej w sieci, reprezentujący cieszyński ośrodek badań atlasowych (dr hab. Zygmunt Kłodnicki, prof. UŚ, emerytowany pracownik Uniwersytetu Śląskiego, dr hab. Agnieszka Pieńczak, prof. UŚ) oraz Uniwersytet Warszawski (mgr Joanna Koźmińska). Badacze połączyli swoje doświadczenia we wspólnym projekcie, w efekcie czego powstało obszerne studium dotyczące specyfiki prac współcześnie prowadzonych nad *Polskim atlasem etnograficznym* (lata 2020–2024).

Książka składa się z dwóch głównych części. Na pierwszą, zatytułowaną *Polski atlas etnograficzny w perspektywie historycznej*, składa się obszerny rozdział *Polskie Podkarpacie – rubież kulturowa prowincji karpackiej*, w którym dokonano wnikliwej analizy kultury wzmiankowanego obszaru z wykorzystaniem metody etnogeograficznej. W oparciu o wyniki prac (głównie Kazimierza Dobrowolskiego, Dumitru Crânjali i Bronisławy Kopczyńskiej-Jaworskiej), zarysowano proces osadnictwa rolniczego i pasterskiego w Karpatach Polskich w drugiej połowie średniowiecza i dobie nowożytnej. W rozdziale pomieszczono również mapy, głównie reprodukcje z dawniej opublikowanych prac. Jedną z map dotyczy artefaktów charakteryzujących północny zasięg/rubież karpackiej/pasterskiej prowincji kulturowej obejmującej południowo-wschodnią Polskę i jest publikowana po raz pierwszy. Do jej opracowania wykorzystano materiały ze wsi-punktów badawczych PAE.

Drugą część książki, *Polski atlas etnograficzny w perspektywie współczesnej*, otwiera rozdział *Cyfrowe Archiwum Polskiego Atlasu Etnograficznego – stan prac (lata 2020–2024)*, w którym szczegółowo omówiono digitalizację, opracowanie naukowe i udostępnienie kolejnych zbiorów atlasowych na platformie Cyfrowe Archiwum Polskiego Atlasu Etnograficznego (www.paenew.us.edu.pl), główne

założenia projektu i rezultaty badawcze. Tekst opatrzone licznymi wykresami, tabelami i fotografiami dobrze ilustrującymi specyfikę i skalę przedsięwzięcia, realizowanego przez ośmioosobowy zespół roboczy pod kierownictwem Agnieszki Pieńczak. Rozdział drugi, *Cyfrowa kolekcja dokumentacji fotograficznej Zygmunta Kłodnickiego w Bibliotece Cyfrowej Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego* przedstawia prace związane z wprowadzaniem omawianej kolekcji do zasobów Biblioteki Cyfrowej Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego (BC PTL, dawniej BC PIA). Jest to pierwsza kolekcja fotografii w zasobach cyfrowych BC PTL i obejmuje ponad 1100 zdjęć autorstwa Zygmunta Kłodnickiego. W rozdziale opisano poszczególne czynności przy wprowadzaniu danych oraz specyfikę kolekcji w kontekście innych projektów cyfrowych dotyczących digitalizacji materiałów fotograficznych. Przedstawiono opis najbardziej interesujących kolekcji etnograficznych dostępnych w sieci, tworzonych przez etnograficzne ośrodki akademickie, archiwa i muzea, wraz z opisem narzędzi użytych do ich budowy.

Istotną częścią publikacji są cztery rozbudowane aneksy, stanowiące rezultat badań atlasowych prowadzonych w ostatnich latach (oprac. Z. Kłodnicki, A. Pieńczak i K. Książnik). W pierwszym, obszernym zestawieniu, znajdujemy wykaz map poświęconych kulturze duchowej i społecznej z licznych atlasów językowych i etnograficznych obejmujących sporą część Europy. Aneks drugi zawiera szczegółowe dane dotyczące 130 miejscowości, w których fotografie wykonał Zygmunt Kłodnicki w latach sześćdziesiątych, siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX wieku. W aneksie trzecim zebrano informacje dotyczące 339 miejscowości, w których prowadzono badania nad obrzędowością narodzinową na podstawie kwestionariusza PAE. W ostatnim, czwartym aneksie zestawiono natomiast 349 miejscowości atlasowych, które eksplorowano na potrzeby badań nad obrzędowością pogrzebową. Prezentowane zestawienia poszerzają istotnie wiedzę o specyfice badań prowadzonych przez dekadę nad Polskim Atlasem Etnograficznym, w tym potencjalnych możliwościach porównawczych z wykorzystaniem różnych atlasów etnograficznych i językowych. Całość zamyka obszerna bibliografia zbiorcza, indeks nazw osobowych, spis tabel, map, fotografii, wykresów oraz streszczenie w języku angielskim.

Autorzy

Preface

The publication is a result of several years of research conducted as part of a grant from the Ministry of Science and Higher Education (No. 11H 18 0068 87) entitled *The Polish Ethnographic Atlas – scientific study, electronic data catalogue, publication of resources in the Internet, stage II* (2020–2024) and the activities of the Team for Ethnographic and Anthropological Studies (2024–2028). Both projects are carried out at the Institute of Culture Studies at the Faculty of Humanities of the University of Silesia in Katowice.

The authors of the study are ethnologists implementing digitization projects aimed at popularizing ethnology and cultural anthropology in the web, representing the Cieszyn atlas research centre (US prof. Zygmunt Kłodnicki, Ph.D. hab., a retired employee of the University of Silesia; US prof. Agnieszka Pieńczak, Ph.D. hab.) and the University of Warsaw (Joanna Koźmińska, M.A.). The researchers combined their experiences in a joint project, resulting in an extensive study on the specificity of works currently conducted within the Polish Ethnographic Atlas (2020–2024).

The book consists of two main parts. The first, entitled *The Polish Ethnographic Atlas in a historical perspective*, consists of an extensive chapter *Polish Subcarpathia – the cultural borderlands of the Carpathian province*, in which a thorough analysis of the culture of the mentioned area was made with the use of the ethnogeographic method. On the basis of the results of the studies (mainly by Kazimierz Dobrowolski, Dumitru Crânjali and Bronisława Kopczyńska-Jaworska), the process of agricultural and pastoral settlement in the Polish Carpathian Mountains in the second half of the Middle Ages and the modern era has been outlined. The chapter also includes maps, mainly reproductions from previously published works. One of the maps concerns the artifacts characterizing the northern reach of the Carpathian/pastoral cultural province covering south-eastern Poland and is published for the first time. The materials from the PEA research point villages were used to develop it.

The second part of the book, *The Polish Ethnographic Atlas in a contemporary perspective*, opens with the chapter *Digital Archives of the Polish Ethnographic Atlas – state of works* (2020–2024), which presents the digitization, scientific development and sharing of the subsequent atlas collections on the platform Digital Archives of the Polish Ethnographic Atlas (www.paenew.us.edu.pl), as well as the

main assumptions of the project and research results. The text contains numerous figures, tables and photographs that well illustrate the specificity and scale of the undertaking, carried out by an eight-person team led by Agnieszka Pieńczak. The second chapter, *Digital collection of photographic documents by Zygmunt Kłodnicki* in the Digital Library of the Polish Ethnological Society, presents the work related to introducing the discussed collection into the resources of the Digital Library of the Polish Ethnological Society. This is the first collection of photographs in the digital resources of the Society and it includes over 1,100 photographs by Zygmunt Kłodnicki. In this chapter, the individual activities were described related to entering the data as well as the specifics of the collection in the context of other digital projects concerning the digitization of photographic materials. A description is presented of the most interesting ethnographic collections available in the web, created by ethnographic academic centres, archives and museums, along with a description of the tools used to construct them.

An important part of the publication are four extensive annexes, which result from atlas research conducted in recent years (prepared by Z. Kłodnicki, A. Pieńczak and K. Książnik). In the first extensive annex, one can find a list of maps devoted to spiritual and social culture from numerous linguistic and ethnographic atlases covering a large part of Europe. The second annex contains detailed data on 130 places in which Zygmunt Kłodnicki took photographs in the 1960s, 1970s and 1980s. The third annex contains information on 339 localities where research on birth rituals was conducted on the basis of the PEA questionnaire. The last, fourth annex lists 349 atlas localities that were explored for the purposes of research on funeral rituals. The presented lists significantly expand the knowledge about the specificity of studies conducted over the decades on the Polish Ethnographic Atlas, including potential comparative possibilities with the use of various ethnographic and linguistic atlases. The whole is completed with an extensive collective bibliography, an index of personal names, a list of tables, maps, photographs, figures and a summary in English.

Authors

Indeks nazw osobowych

A

AB zob. Brencz Andrzej
Abramczuk Jan 69, 74, 258, 267
AD zob. Drożdż Anna
Adamowski Jan 274, 281, 284
AM zob. Mączyńska Anna
Andreae B. 202
Antoniewicz Włodzimierz 39, 40, 42, 271,
272, 275, 280, 284, 287
AP zob. Pieńczak Agnieszka
Apáthyová-Rusnáková Zora 202, 203, 214,
271
AS zob. Szymański Adam
Assmann Dietmar 214, 271
Aubin Hermann 165

B

Babiarczyk Mieczysław 74, 262
Babik Wiesław 68, 79, 97, 286
Baeva Vichra 285
Barabás Jenő 133, 134, 202, 203, 205, 208,
272, 282
Baraniecka-Olszewska Kamila 58
Bargłowski Aleksander 69, 74, 257, 266
Barna Gábor 218, 272
Barska-Antos Danuta 149, 272
Bartuszek Joanna 92, 97, 272
Baruzzi-Leicher Renate 151, 159, 197-201,
272
BC zob. Czuchnowska Barbara

Beitl Richard 165, 167, 194, 275
Belaj Vitomir 174, 272, 276
Benedyktowicz Zbigniew 91, 272
Benža Mojmir 133, 142, 146, 155, 181, 195,
196, 202, 213, 214, 233, 234, 240, 243,
271, 272
Berezowski Stanisław 35, 272
Berg Gösta 173, 243, 272, 278
Białas Jan 74, 263
Bičanová Katarína 235, 237, 238
Biernacka Halina 69, 74, 252, 259, 260
Biernacka Maria 37, 40, 272, 274, 276, 278,
285
BJ zob. Jankowska Barbara
BL zob. Linette Bogusław
Błahut Grzegorz 275
Błaszczyk Stanisław 122, 137, 146, 147, 149,
170, 187
Boehm Fritz 165, 272
Bohdanowicz Jacek 122, 149
Bohdanowicz Janusz 69, 74, 82, 92, 106,
112, 122, 125, 126, 128, 130, 145, 149-
152, 154, 157-162, 164, 180, 184-187,
191, 199, 203, 225, 227, 229, 251-256,
259-262, 272
Bohdziewicz Anna Beata 83, 273
Boidol J. 213, 219, 273
Borkowska Ewa 69, 75, 253, 262
Boryszewska Genowefa 69, 75, 254, 263
Botík Ján 236, 273

- Bratanić Branimir 288
 Brencz Andrzej 15, 122, 157, 158, 161, 162, 170, 181, 182, 184, 185, 187, 188, 190, 193, 209-211, 241, 273
 Brunn Stanley D. 273
 Brylak-Załuska Maria 241, 242, 273
 Brzezińska Anna Weronika 4, 276, 281, 287
 Budziszewska Alicja 69, 75, 251, 252, 259
 Bujak Franciszek 44
 Bukraba-Rylska Izabella 241, 273
 Burgstaller Ernst 164, 166, 168, 171, 173, 174, 185, 187, 188, 191, 194, 202, 215, 226, 273, 283, 288
 Burszta Józef 50, 84, 85, 271, 273
 Bystroń Jan Stanisław 15, 28, 273
 Bytnarówna Maria 15, 19, 20, 112, 184, 185, 189, 205, 221, 222, 229, 283
- C**
- Campbell A. 172, 220, 222, 223, 225, 226
 Chilczuk Michał 241, 273
 Chlupová Anna 233, 273
 Chmielewski Czesław 69, 75, 257, 265
 Choiński Henryk 69, 75, 257, 266
 Cholewa Mieczysław 28, 44, 87, 272, 276, 280
 Chorváthová Ľubica 157, 160
 Christmann Ernst 166, 273
 Chrobak Onufry 69, 75, 255, 264
 Chromik Bartłomiej 52, 53, 64, 273 309, 312
 Chwedoruk Helena 69, 75, 258, 267
 Ciećko Adam 75, 265
 Cielecki Piotr 75, 261
 Cieśla Stanisław 69, 254
 Cikowski Tadeusz 69, 75, 255, 264
 Cirese Alberto M. 189, 273
 Cołyt Kamil 186, 188, 189, 206, 228, 229, 269
 Cox Heinrich Leonard 161, 165, 187, 193, 214, 218, 219, 271, 273, 276, 277
 Crânjală Dumitru 9, 11, 32, 38, 39, 273
 Csalog Zsolt 135, 136, 150, 154, 161-163, 174, 182, 190, 211, 212, 287
 Czaja Jan 69, 75, 256, 264
 Czajkowski Jerzy 27, 33, 212, 274, 285
 Czapran Wanda 69, 75, 252, 260
 Czekanowski Jan 20, 24-26, 42, 91, 193, 274, 289
 Czuchnowska Barbara 75, 122, 143, 154, 155, 204, 264, 265
 Czyżewska Alicja 69, 253
 Czyżowicz Augustyn 88, 271, 287
- D**
- Đaković Branko 159, 274
 Danachair Ó' Caoimhín 166, 184, 187, 189, 276, 283
 Danglová Olga 238
 Dąbrowska Grażyna 235, 274
 Dekowski Jan Piotr 152, 156, 172, 181, 182, 185, 191, 274
 Depka Józef 69, 75, 256, 264
 Diakowska Edyta zob. Diakowska-Kohut Edyta
 Diakowska-Kohut Edyta 25, 111, 129, 130, 139, 140, 157, 158, 221, 269, 274, 280, 307
 Diószegi Vilmos 127, 153, 163, 164, 166, 171, 172, 188, 205, 208, 227
 DK zob. Kledzik D.
 Dobrowolska Agnieszka 30, 274
 Dobrowolska Maria 26, 33, 274
 Dobrowolski Julian 69, 75, 258, 267
 Dobrowolski Kazimierz 9, 11, 26-28, 31-33, 38, 44, 274, 275
 Domaćinović Vlasta 166, 170, 275
 Donocik Magdalena 135, 269
 Doušek Roman 274
 Drápala Daniel 274
 Drożdż Anna 54, 82, 89, 106, 122, 129, 130, 137, 143-154, 159, 162, 167, 181, 182, 184, 185, 187, 197-201, 224, 275, 284
 Drzyzga Klaudia 177, 269
 Dubiel Ludwik 232, 275
 Ducka Janina 69, 75, 255, 264
 Duda Eugeniusz 75, 264
 Dunăre Nicolae 35, 211, 231, 271, 275
 Dutkiewicz Juliusz 86
 Důžek Stanislav 236, 237, 275
 Dworakowski Stanisław 24, 165, 186, 187, 189, 193, 221, 222, 275,
- Dziadek Anna 58

Dzierżek Barbara 69, 75, 255, 264
 Dziewit Jakub 83, 275

E

Eisner Jan 287
 Ejdestam J. 167
 Eljasz-Radzikowski Walery 86
 Erich Oswald Adolf 165, 167, 194, 275
 Erixon Sigurd 166, 233, 275
 Escher Walter 142, 151, 152, 169, 170, 189,
 199, 202, 206, 207, 230, 239-242, 271
 Eskeröd Albert 173, 178, 194, 197, 276

F

Falkowski Jan 108, 276
 Faltánová Lubica 127, 128, 142, 151, 153,
 154, 157, 161, 163, 164, 193, 194, 204,
 214, 241, 242, 276
 Fastnacht Adam 33
 Fedczyna Łucja 69, 75, 258, 267
 Feglová Viera 129, 142, 170, 174, 180, 182,
 183
 Fellenberg gen. Reinold J. 288
 Ferenc Tomasz 286
 Fielhauer Helmut 171, 212, 215, 276
 Filipowska Barbara 69, 251
 Firla Krystian 52, 53, 64, 66, 67
 Fischer Adam 20
 Fitkowski Łukasz 207, 208, 269
 Flont Janina 69, 75, 257, 265
 Földes László 37, 276, 280, 281, 286
 Frankowski Eugeniusz 86
 Frauenknecht Gertrud 162, 163, 204, 276,
 285, 288
 Frings Theodor 165
 Frolec Václav 190, 276

G

Gacuta Włodzimierz 69, 75, 257, 258, 266,
 267
 Gailey Alan 166, 174, 184, 187, 189, 213, 276
 Gaj Lucyna 69, 75, 255, 263
 Gajek Józef 15, 16, 18, 20-24, 27-30, 44, 54,
 58, 82, 105, 107, 109, 114, 251, 259, 270,
 276, 282, 285
 Gan Piotr 87, 88, 276

Garstecka Bronisława 63, 69, 75, 251, 259,
 277

Gawron Adam 129, 130, 137, 138, 269
 Geiger Paul 167, 168, 173, 174, 181-183, 186,
 187, 189, 271
 Gelo A. 279
 Gerlach Jadwiga zob. Gerlach-Kłodnicka
 Antonina Jadwiga
 Gerlach-Kłodnicka Antonina Jadwiga
 69, 75, 79, 91, 258, 267
 Gerlich Marian 75, 259
 Gęsicki Damian 69, 75, 256, 264
 Gierucki Janusz 69, 257
 Gilbreath Donna 273
 Gluško M. 182, 277
 Godula Róża 70, 255
 Golda Barbara 70, 256
 Górak Jan 212, 219, 277
 Górecka Halina 70, 75, 256, 264
 Grabarczyk Maria 75, 265
 Grajny Lucjan 70, 256
 Grieshofer Franz 183, 197, 202, 238, 277
 Grober-Glück Gerda 131, 132, 140, 141,
 156-161, 190, 213, 224, 225, 230, 239,
 240, 271, 277
 Grocholski Jerzy 70, 75, 252-254, 257, 258,
 260-263, 265-267
 Gruszka Sabina 123, 124, 139, 140, 269, 277
 Gryzik Jadwiga 70, 75, 252, 260
 Grzesiczak Mariusz 58
 Grzędzicki Bernard 70, 75, 254, 262
 Gumienna Danuta 70, 253
 Györgyi E. 152, 153, 155, 156, 183, 184, 227,
 239

H

Habersohn Monika 173, 185-187
 Haiding Karl 226, 240, 277
 Haliczner J. 212, 277
 Hanik J. 173
 Harasymczuk Roman Włodzimierz 38,
 235, 236, 277
 Harmjanż Heinrich 208, 271, 277
 Hedlund Märta 242, 277
 Hegyi I. 202, 203, 211
 Herbisz Janina 70, 75, 251, 259
 HERNICZEK-MOROZOWA Wanda 38-43, 277

- Herseni Traian 35
 HN zob. Nowak H.
 Hofman Jan 287
 Holinková J. 39
 Holubová Markéta 105, 215-219, 272, 273, 277, 287
 Hołyński Ryszard 75, 266
 Honkisz Iwona 70, 255
 Horálek Adam 215
 Hörandner Editha 168
 Hörandner-Klenk E. 168
 Hornung Maria 173
 Horváth T. 130, 204
 Hrdina Jan 105, 215-218, 277
 HS-S zob. Skoczylas-Stawska Honorata
- I**
 IWL zob. Winkler-Leszczyńska Irena
- J**
 Jac.B zob. Bohdanowicz Jacek
 Jacobeit W. 35
 Jagieła Kazimierz 70, 75, 106, 110, 111, 122, 128, 130, 152, 153, 188, 204, 254, 256, 262-267
 Jagiełło Ewa 281
 Jaklińska Aleksandra 70, 256
 Jakubiec Adam 139, 269
 Jakubiec Zuzanna 220, 226, 269
 Jakubiková Kornélia 152-154
 Jakubowska Jolanta 95, 278
 Janczuk Józef 75, 266
 Jankowska Barbara 69, 70, 74, 75, 106, 122, 123, 125, 126, 128, 130, 138, 139, 149-153, 155, 156, 158, 159, 164, 167, 180-182, 186, 191, 204, 227, 229, 251, 254-267, 278
 Jansson Sam Owen 166, 278
 Janusz Krystyna 70, 252, 253
 Jarząb Wiesława 70, 257, 258
 Jastrzębska Mirosława 70, 75, 255, 256, 263, 264
 JB zob. Bohdanowicz Janusz
 Jędrzejewski Henryk 70, 75, 254, 262
 Józwiak Karol 286
 JŁ zob. Łapińska Janina
 JS zob. Sierociuk J.
- K**
 Kaczanowska M. 122, 231
 Kaczmarek Karolina 223, 224, 269
 Kafka Luboš 105, 215-218, 277
 Kaiser Karl 105, 114, 123, 126, 137, 142, 144, 145, 170, 182, 183, 186, 188, 193, 201, 203, 208, 224-226, 235, 239, 240, 278
 Kaľavský Michal 213, 215, 218, 278
 Kamocki Janusz 231, 278
 Karaś Mieczysław 282
 Karwicka Teresa 70, 75, 174, 254, 255, 262, 263, 278
 Kasperek Andrzej 280
 Kasprzyński Krzysztof 52, 54
 Kawka Danuta 70, 75, 257, 258, 260
 Kaznowska-Jarecka Barbara 232, 278
 Kiełczewska Wanda 70, 75, 257, 266
 Kirsch Stanisława 70, 75, 257, 266
 KJ zob. Jagieła Kazimierz
 Klaar A. 241
 Kledzik D. 122, 210
 Klekot Ewa 84, 278
 Klenk Edith 173, 283
 Klepáčová Eleonora 166, 184, 186-188
 Klimaszevska Jadwiga 15, 19, 20, 112, 164, 165, 174, 181, 184-186, 189, 205, 220-222, 227, 229, 237, 278, 283
 Klimkiewicz Teresa 70, 75, 255, 263
 Klimkowicz Jan 70, 75, 258, 267
 Kłodnicki Wojciech 79
 Kłodnicki Zygmunt 9-12, 16, 18, 19, 22-25, 28, 30, 34, 38, 40, 45, 49-54, 56-60, 62-66, 68-71, 74, 75, 77-85, 87-95, 98-103, 105-108, 111, 112, 114, 115, 118, 122-130, 135, 137-140, 142, 152, 153, 157, 158, 165, 174, 175, 195, 207, 208, 221, 222, 227, 239, 243, 245-250, 252-254, 256-258, 260-262, 264-267, 269, 270, 272, 274, 275, 277-280, 282, 284-286, 289
 Kłosek Eugeniusz 18, 19, 280
 Knaipp Friedrich 232
 Kolberg Oskar 49, 277
 Komorovská Marta 233, 273
 Kopczyńska-Jaworska Bronisława 9, 11, 27, 33-37, 41, 42, 46, 79, 96, 270, 280, 311
 Kopczyński Stanisław 212, 280
 Kopp Przemysław 133, 134, 280

Kosmala Zygmunt 70, 75, 255, 264
 Kossinna Gustaf 23, 114
 Kostrowicki Jerzy 202, 281
 Kotowicz Danuta 70, 252, 253
 Kovačevićová Soňa 22, 30, 33, 183, 202, 233, 234, 238, 240, 276, 281
 Kowalczyk Izabela 85, 281
 Kowalczyk Krystyna 70, 75, 254, 263
 Kowalska-Lewicka Anna 41, 42, 75, 263, 281
 Kozik Janina 70, 75, 256, 264, 265
 Koźmińska Joanna 3, 9, 11, 18, 22, 24, 30, 49, 50, 52, 55, 59, 62, 64, 79, 82, 90, 92, 95, 96, 98, 105, 107, 108, 112, 114, 115, 118, 138, 175, 280, 281
 Krandžalov Dimitr 27, 31, 38, 39, 41, 42, 281
 Kretschmer Ingrid 106, 202, 281, 283
 Krogulec Gabriela 206, 289
 Krotoszyńska Bernarda 70, 254
 Krotoszyński Władysław 75, 262
 Król Tymoteusz 273
 Krupski Eugeniusz 70, 75, 258, 267
 Krzyżowska Agata 186, 228, 231, 270
 Książek Mieczysław 241, 281
 Księżnik Kamilla 10, 12, 25, 52, 56, 60, 62, 64, 68, 178, 223, 251, 258, 259, 267, 281
 Kubijowicz Włodzimierz 35, 281
 Kukier Ryszard 206, 219, 233, 281
 Kupiszewski Władysław 205, 281
 Kurek Maciej 70, 75, 251, 252, 259-261, 266
 Kuriata Krystyna 70, 257, 258
 Kutrzeba Stanisław 274
 Kutrzeba-Pojnarowa Anna 95
 Kwaśniewska Anna 82, 281
 Kwaśniewski Krzysztof 16, 109, 282
 Kwiecień Iwona 70, 76, 253, 261
 KZ zob. Zielnica Krzysztof

L

Labuda Gerard 282, 288
 Langer Jiří 27
 Laskowski Kazimierz 76, 266
 Lasoń Joanna 76, 264
 Latta Vasył 106, 282
 Lebeda Agnieszka, zob. Pieńczak Agnieszka

Lebeda-Pieńczak Agnieszka, zob. Pieńczak Agnieszka
 Lechner Zdenka 170, 282
 Lechowa Irena 164, 181, 182, 185, 282
 Lehr Urszula 70, 76, 258, 265-267
 Leicher R. 197-199
 Lendl Egon 283
 Lew Stefan 76, 265, 266
 Liebl E. 123, 136, 137, 156, 161, 163, 166, 167, 169, 185, 189, 190, 193, 199, 204, 207, 224, 240, 242, 243, 271
 Linette Bogusław 122, 152, 210, 211, 235, 237, 238
 Lipp Franz 233, 282
 Lis Marian 259, 260
 Liszka József 183, 282
 LT zob. Trześniowska Lidia
 Lüers F. 163
 Lühning A. 288
 Lunterová Gabriela 240

Ł

Łapińska Janina 122, 147
 Łaszczyk Danuta 152, 153
 Łaszczyk Iwona 152, 153
 Łazarz Mariola 175, 270
 Łęga Władysław 185, 282
 Łowmiański Henryk 23, 282
 Łysik Stefan 70, 76, 254, 262, 263

M

Maj Małgorzata 70, 256
 Majcher Danuta 76, 260
 Makoldi Sandor 232, 282
 Malesza Aleksander 76, 267
 Małanicz-Przybylska Maria 273
 Małecka Anna 76, 264
 Małecki Mieczysław 43, 282
 Marczak Urszula 70, 253
 Marczyk Mirosław 282
 Martin Lothar 135, 138, 144, 145, 148, 282
 Martonne de Emmanuel 35
 Maryniak Joanna 273
 Matičetov Milko 164, 283
 Matlakowski Władysław 37, 41, 42, 283
 Mazurek Małgorzata 125, 126, 221, 222, 270
 Mazurkiewicz Mieczysław 79

- Mączyńska Anna 70, 122, 145-150, 237, 252, 253
 Meertens Pieter Jacobus 288
 Meyer de Maurits 288
 Michálek Anton 196, 283
 Micherdzińska Gabriela 207, 270
 Mihaylova Katya 284-285
 Milczarek Mieczysław 70, 76, 255, 264
 Miotła Jan 76, 266
 MK zob. Kaczanowska M.
 Moszyński Kazimierz 15-20, 22-24, 27, 107, 108, 111-114, 164, 184, 185, 189, 205-207, 211, 220-222, 224, 226, 228, 229, 237, 279, 283
 Müller Josef 165, 184, 203, 283
 Myga-Piątek Urszula 285
- N**
 Nasz Adolf 79, 95, 100
 Natanson-Leski Jan 22, 23, 26, 283
 Nawalany Jan 70, 252
 Nawrot Anna 58
 Niederer Arnold 202, 271
 Niewiadomska Maria 79, 96, 270
 Nitsch Kazimierz 43, 282
 Nocuń Dominik 208, 270
 Nowak H. 122, 144, 155, 156, 159, 191, 193, 196, 198, 203, 208, 211, 219, 221-224, 226
 Nowicki Wojciech 286
 Nyman A. 172, 220, 222, 223, 225, 226
- O**
 Oczko Anna 43, 283
 Odstedt Ella 225
 Ogielska Katarzyna 70, 253
 Ogrodzka-Mazur Ewa 275
 Olko Justyna 53, 273
 Omelka Martin 105, 215-218, 277
 Orłowska Teodoria 70, 257
 Osowska Apolonia 70, 76, 255, 264
 Otčenášek Jaroslav 283
- P**
 Pajączkowska Agnieszka 93, 284
 Pajek Henryk 70, 256
 Palka Jerzy 70, 76, 256-258, 266
 Paradowski Dariusz 50, 51, 67, 284
 Parossa Elżbieta 70, 251, 252
 Paryski Witold Henryk 27, 275, 284
 Paszkiewicz Bohdan 37
 Pawlak Zofia 70, 76, 254, 262
 Pawłowska Jadwiga 70, 74, 76, 254, 259, 260-264
 Pawłowski Tadeusz 70, 76, 255, 263
 Penchev Vladimir 285
 Pessler Wilhelm 106, 163, 190, 203, 284
 Petráňová Lydia 272, 273, 287
 Pępek Genowefa 70, 76, 257, 266
 Pfeffer Franz 271
 Pianka Jan 70, 76, 257, 265
 Piegler J. 202, 203
 Pieńczak Agnieszka 9-12, 18-20, 22, 24, 28, 30, 49, 50, 52, 54, 56-66, 68, 71, 72, 74, 77, 79-82, 89, 91, 92, 95, 105-108, 111, 112, 114, 115, 118, 122, 124-127, 130, 131, 133, 134, 138, 139, 143-150, 155, 157, 161, 174, 175, 177, 180, 185, 186, 188, 189, 192, 205-208, 220-224, 226-229, 231, 239, 243, 250, 251, 258, 259, 267, 269, 270, 274, 275, 277, 280, 282, 284, 285, 289
 Pietrusiak Elżbieta 157, 161, 224, 270
 Pietrzykowska Zenobia 71, 76, 254, 263
 Pijarski Krzysztof 83, 273, 278, 285
 Piotrowski Piotr 76, 264, 265
 Pisarek Adam 83, 275
 Płoszajski Grzegorz 49, 285
 Poczatko Marek 70, 76, 252, 253, 260
 Podolák Ján 27, 30, 31, 34, 37, 38, 40, 42, 44, 45, 285
 Podraza Renata 76, 263
 Podzorski Kamil 106, 125, 133, 155, 161, 270, 285
 Pokropek Marian 212, 219, 285
 Pokropek Wojciech 212, 219, 285
 Pol Wincenty 28
 Polonec Andrej 242, 285
 Postawka Władysław 86
 Povetkina Polina 82, 223, 285
 Pócs E. 170, 183, 184, 188, 208, 234
 Póltorak Zbigniew 71, 255
 Pranda Adam 231
 Pražák Vilém 287
 Prinz J. 162, 191, 285

Pruchnik Danuta 71, 258
 Przała Teresa 71, 254
 Przybyła-Dumin Agnieszka 281-282
 Pukasiewicz Stanisław 212, 280
 Pydyś Irena 71, 76, 258, 266

R

Raczyński Stanisław 71, 76, 256, 265
 Rajces Janusz 71, 76, 252, 260-262
 Ratajski Lech 212, 285
 Řebounová Otakara 105, 215-218, 277
 Rehnberg M. 237
 Reichan Jerzy 105, 285
 Reinfuss Roman 15, 16, 27, 28, 30, 33, 37, 39, 40, 44, 232, 285, 286
 Rej Stanisław 71, 76, 257, 265
 Rekieć Stefania 71, 76, 252, 260
 Rieger Janusz A. 282
 Ripley 241
 Robinson 213
 Robotycki Czesław 68, 79, 96, 97, 286
 Röhr Erich 271
 Rompski Jan 189, 233, 286
 Rosiński Stefan 71, 76, 256, 257, 265
 Roukens 165, 187, 219, 288
 Rozmus Leszek 71, 255
 Różycki Andrzej 83, 286
 Ruda Wanda 71, 76, 253, 262
 Rühle Edward 212, 286
 Ruman Natalia 275
 Rusek Halina 279
 Rusnáková Zora A. 133, 155
 Rydet Zofia 83, 84, 94, 103, 273, 275, 278, 285, 286, 289

S

Sallabank Julia 273
 Salner Peter 196, 286
 Sapjuk Halina 71, 76, 255-257, 260, 261
 Sągajło-Kaczanowska Maria 231, 286
 SB zob. Błaszczyk Stanisław
 Schmidt Leopold 165, 240, 286
 Schmidt Paweł 281
 Sekuła Allan 90, 286
 Sepioł Alfred 71, 256
 Seweryn Tadeusz 44, 185, 286
 Shusterman Richard 93, 286

Siatkowski Janusz 43, 286
 Siegelová Eleonóra 233, 234
 Sierociuk J. 122, 209, 210
 Sikora Sławomir 83, 84, 286
 Simonenko I.F. 232, 286
 Sirovátka Oldřich 240, 286
 Sitarz Bogusław 71, 76, 258, 267
 Sitko Stanisław 71, 76, 257, 265
 Skoczylas-Stawska Honorata 122, 153, 182, 220, 227
 Skorusa Stanisława 71, 76, 257, 266
 Skraková Barbora 236, 286
 Skrzypek Teresa 71, 76, 256, 264
 Slavkovský Peter 27, 31, 45, 204, 286
 Słomska Halina 71, 76, 258, 260, 261
 Słomska-Nowak Justyna 95, 278
 Smolińska Teresa 279, 284
 Smyk Katarzyna 274, 281, 284
 Sobierajski Zenon 122, 209, 210, 271
 Sokolewicz Zofia 281
 Sokołówna Wiesława zob. Sokół Wiesława
 Sokół Wiesława 71, 76, 112, 122, 130, 133, 137, 157-161, 184, 185, 187, 203, 227, 255-257, 262-266
 Stanisiz Agata 84, 276, 281, 287
 Stankiewicz Jerzy 219, 287
 Stanoev S. 285
 Staszczak Zofia 16-18, 114, 160, 176, 178, 282, 287
 Staszczakówna Zofia zob. Staszczak Zofia
 Stavělová Daniela 237, 287
 Steckta Maria 76, 259
 Steinbach F. 288
 Steininger H. 204
 Stieber Zdzisław 282, 287, 288
 Stoličná Rastislava 112, 138, 183, 276, 281, 284, 286
 Stránský A. 219, 287
 Streitberg Gerhart 167, 237, 239, 240, 287
 Štika Jiří 27, 31, 34, 37, 38, 287
 Strycka Angelika 174, 175, 180, 270
 Suchecka Paulina 58
 Sulitka Andrej 183
 Surma Sylwester 71, 76, 252, 260
 Švecová Soňa 196, 287
 Svensson Sigfrid 167, 232, 237, 287

- Szabó László 287
 Szałaśna Krystyna 71, 253
 Szalbot Magdalena 97, 287
 Szewczyk Jan 71, 76, 255, 263
 Szewieczek Sławomir 52, 57, 64, 67
 Szwajnoch Aleksandra 223, 270
 Szweda Eugenia 71, 76, 253, 262
 Szyfer Anna 38, 40, 43, 139, 162, 167, 168, 170, 172, 180, 181, 185, 186, 188, 189, 191, 229, 239, 287
 Szymański Adam 18, 19, 122, 188, 219, 280
 Szymczak Henryk 79, 95
 Szymczak Mieczysław 286
- Ś**
 Świdarska Gabriela 76, 262
 Świerczewski Henryk 71, 76, 255, 263
 Świąch Jan 76, 264
 Świtniewski Stanisław 168, 169, 175-181, 226, 228-230, 233, 270
- T**
 Tabor Wilhelm 38, 277
 Talar Kazimierz 71, 76, 254, 263
 Talarczyk-Worobiej Jolanta 58
 Talve Illmar 22, 114, 287
 Tojek Ludwika 76, 262
 Tolksdorf Ulrich 163, 288
 Tomczak Władysław 71, 76, 252, 261
 Trojan Mieczysław 16, 18, 19, 288
 Trześniowska Lidia 122, 172
 Tyllner Lubomir 237, 287
 Tylor C. 241
- U**
 Uchwat Renata zob. Zowada Renata
 Udziela Seweryn 28, 44, 86, 96, 280
 Urban Józefa 71, 76, 257, 258, 266
 Urban Maria 76, 266
- V**
 Vakarelski Christo 170, 231, 237, 239, 288
 Valentová Viera 233
 Valonen Niilo 213, 241, 288
 Vařeka Josef 272, 273, 287
 Vatkanowa Violetta 76, 264
 Vlăduțiu Ion 38, 40, 288
- Vojtenko Anastasija 150, 153-155, 197, 199, 288
 Voskuil Johannes Jacobus 288
 Vrzguřová Monika 165, 170, 174, 180, 181, 186, 188, 191, 192, 224, 231
 Vuia R. 35
- W**
 Weber-Kellermann Ingeborg 195, 288
 Weiss Richard 22, 114, 161, 201, 204, 214, 239, 242, 271, 288
 Werth Emil 108, 288
 Wesołowska Henryka 79, 95
 Węgiełek-Januszewska Zdzisława 205, 281
 Węgrzynowicz Leopold 86
 Wiegelmann Günter 55, 162, 163, 195, 271, 277, 287, 288
 Wieliczko Mieczysław 212, 288
 Wieruszewska Maria 152-154, 182, 193, 288
 Wilczyńska Elżbieta 76, 264
 Winkler-Leszczyńska Irena 122, 196
 Wiśłański Tadeusz 34, 288
 Witkiewicz Stanisław 37, 41
 Woitsch Jiří 277
 Wolfram Richard 143, 166-168, 171, 173, 174, 237, 283, 288
 Wolski Henryk 76, 259, 260
 Wozaczyńska Antonina 238, 289
 Woźniak Kazimierz 105, 285
 Wójcik Wanda 71, 76, 255, 263
 Wólka Kazimierz 77, 264
 Wróbel Barbara 71, 77, 256, 265
 Wróblewski Tadeusz 15-20, 114, 289
 WS zob. Sokół Wiesława
 Wuczyński Andrzej 206, 289
- Z**
 Zagrobelny Dariusz 138, 139, 142, 195, 270
 Zaniewski Bogusław 71, 77, 256, 257, 265, 266
 Zaręba Alfred 174, 193, 198, 238, 239, 289
 Zawierucha Halina 71, 252, 253
 Zawiślak Czesław 77, 266
 Zender Matthias 19, 108, 141, 159, 160, 164, 165, 167, 171, 174, 189, 193, 204, 208, 209, 214, 218-220, 240, 271, 272, 276, 277, 282, 285, 288, 289

Zębala Zenon 71, 77, 256, 264

Zieleźnik Zofia 71, 77, 256, 258, 267

Zielińska Cecylia 71, 77, 254, 262

Zielnica Krzysztof 71, 77, 122, 158, 161, 187,
191, 252-256, 259, 260, 267

Zientarski Karol 77, 263

ZK zob. Kłodnicki Zygmunt

ZN zob. Sobierajski Zenon

Zowada Renata 126-130, 133, 137, 227, 270,
289

Zuskinová Iveta 38-42, 289

Ż

Żur Agnieszka 221, 222, 270

Żwak Sylwia 19, 20, 123, 225, 289

Spis tabel

- 2.1. Zadania badawcze wyznaczone w projekcie digitalizacyjnym PAE. Oprac. A. Pieńczak, na podstawie: Fiszka projektowa „Wniosek do konkursu w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2016–2019. Moduł Dziedzictwo narodowe” z dnia 21.10.2018. Archiwum własne A. Pieńczak.
- 2.2. Parametry techniczne plików cyfrowych znajdujących się w bazach PAE. Oprac. A. Pieńczak, na podstawie: www.archiwumpae.us.edu.pl; informacje uzyskane od K. Firli.
- 2.3. Badacze i badaczki wypełniający kwestionariusze narodzinowe w ramach prac związanych z PAE. Oprac. A. Pieńczak, na podstawie: www.archiwumpae.us.edu.pl; informacje uzyskane od Z. Kłodnickiego.
- 2.4. Badacze i badaczki wypełniający kwestionariusze pogrzebowe w ramach prac związanych z PAE. Oprac. A. Pieńczak, na podstawie: www.archiwumpae.us.edu.pl; informacje uzyskane od Z. Kłodnickiego.

Spis map

- 1.1. Główne szlaki kultury w Europie. Źródło: K. Moszyński: *Niektóre przyczyny zróżnicowania kultury ludowej w Polsce*. „Lud Słowiański” 1938, t. 4, z. 1 s. 111B [nadbitka z datą 1937].
- 1.2. Główne strefy rubieżne i terytoria zespołów kulturowych. Źródło: J. Gajek: *Studia nad etnograficzną regionalizacją Polski*. „Lud” 1962, t. 47, s. 186.
- 1.3. Regionalizacja etnograficzna Polski. Źródło: Z. Kłodnicki: *Polska – pogranicze zachodniej i północno-wschodniej prowincji kulturowej w Europie (na podstawie Polskiego Atlasu Etnograficznego)*. „Ethnologia Europae Centralis” 2009, t. 9, s. 46. Rys. K. Księżnik i E. Diakowska-Kohut.
- 1.4. Polskie Podkarpacie w świetle map *Polskiego atlasu etnograficznego* (oprac. Z. Kłodnicki, A. Pieńczak).
- 1.5. Obszar nasycony kulturą karpacką. Źródło: Slavkovský: *Tradičná agrárna kultúra*. [W:] *Slovensko Európske kontexty ľudovej kultúry*. Ed. R. Stoličná. Bratislava 2000: VEDA Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, s. 44. Oprac. na podstawie map J. Podoláka.

Spis fotografii

- 1.1. Mężczyzna wylewający serwatkę lub zętycę z naczynia klepkowego (*pucira*) do wiadra. Brzegi Górne / Berehy Górne (ok. Ustrzyk Dolnych). Fot. Z. Kłodnicki, 1960 (zob. Kłodnicki, 1960b).
- 2.1. Bartłomiej Chromik. Archiwum B. Chromika.
- 2.2. Krystian Firla. Archiwum K. Firli.
- 2.3. Krzysztof Kasprzyński. Archiwum K. Kasprzyńskiego.
- 2.4. Zygmunt Kłodnicki. Archiwum A. Pieńczak.
- 2.5. Joanna Koźmińska. Archiwum J. Koźmińskiej.
- 2.6. Kamilla Księżnik. Archiwum K. Księżnik.
- 2.7. Agnieszka Pieńczak. Archiwum M. Kłoskowicz.
- 2.8. Sławomir Szewieczek. Archiwum S. Szewieczka.
- 2.9. Kwestionariusze PAE (ludowa kultura materialna) po zabiegach intrologatorskich. Fot. A. Pieńczak (grudzień 2023). Archiwum A. Pieńczak.
- 2.10. Kwestionariusze PAE (demonologia ludowa) po zabiegach intrologatorskich. Fot. A. Pieńczak (grudzień 2023). Archiwum A. Pieńczak.
- 2.11. Pracownia digitalizacyjna Polskiego Atlasu Etnograficznego po modernizacji. Fot. A. Pieńczak (grudzień 2023). Archiwum A. Pieńczak.
- 2.12. Platforma cyfrowa Cyfrowe Archiwum Polskiego Atlasu Etnograficznego – po modernizacji. Źródło: www.newpae.us.edu.pl, zrzut ekranu: archiwum A. Pieńczak [dostęp: 15.11.2023].
- 2.13. Zygmunt Kłodnicki wybiera negatywy do digitalizacji. Fot. A. Pieńczak (marzec 2020). Archiwum PAE w Cieszynie.
- 2.14. Prace przygotowawcze dotyczące skanowania negatywów (K. Firla, S. Szewieczek). Fot. A. Pieńczak (marzec 2022). Archiwum A. Pieńczak.
- 3.1. Fragment kolekcji zdigitalizowanych fotografii MEK (źródło: Kolekcja szklanych negatywów... [online], zrzut ekranu: archiwum J. Koźmińskiej).
- 3.2. Flisactwo nad Wisłą. Załadunek na prom. Fot. P. Gan (1914–1983), 1967. Zbiory Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie (zob. Gan, 1967).
- 3.3. Kłudzie (ok. Lipska). Łódź z masztem, w której siedzą dzieci. Fot. Z. Kłodnicki, 1971 (źródło: Kłodnicki, 1971b).

- 3.4. Zygmunt Kłodnicki rozmawia z informatorem. Kalwaria Pałacowska, 1964 (Kłodnicki, 1964).
- 3.5. Cykl zdjęciowy z BC PTL pt. *Góralka wyrabiająca oscypki*. Waxmund (woj. małopolskie), 1967 (źródło: BC PTL, panel administracyjny, zrzut ekranu: archiwum J. Koźmińskiej).
- 3.6. Notatki terenowe – Zygmunt Kłodnicki podczas wywiadu etnograficznego. Kłudzie (woj. mazowieckie), 1971 (Kłodnicki, 1971a).
- 3.7. Konsultacje online Bartłomieja Chomika i Joanny Koźmińskiej. Kęty–Warszawa, październik 2023 (źródło: platforma Zoom, zrzut ekranu: archiwum J. Koźmińskiej).
- 3.8. Metadane kolekcji (źródło: arkusz Excel, zrzut ekranu: archiwum J. Koźmińskiej).
- 3.9. Cyfrowa Etnografia – fragment zapisu metadanych (źródło: www.cyfrowaetnografia.pl, zrzut ekranu: archiwum J. Koźmińskiej).

Spis wykresów

- 2.1. Liczba wsi, w których zebrano dane za pomocą kwestionariuszy rodzinowych PAE (lata 1969–1976) według problematyki badawczej. Oprac. A. Pieńczak, na podstawie: www.paenew.us.edu.pl.
- 2.2. Liczba wsi, w których zebrano dane za pomocą kwestionariuszy rodzinowych PAE (lata 1969–1976). Oprac. A. Pieńczak, na podstawie: www.paenew.us.edu.pl.
- 2.3. Liczba wsi, w których zebrano dane za pomocą kwestionariuszy pogrzebowych PAE (lata 1969–1977) według problematyki badawczej. Oprac. A. Pieńczak, na podstawie: www.paenew.us.edu.pl.
- 2.4. Liczba wsi, w których zebrano dane za pomocą kwestionariuszy pogrzebowych PAE (lata 1969–1977). Oprac. A. Pieńczak, na podstawie: www.paenew.us.edu.pl.
- 2.5. Liczba fotografii terenowych Zygmunta Kłodnickiego według problematyki badawczej (lata 1960–1987). Oprac. A. Pieńczak, na podstawie: www.paenew.us.edu.pl.
- 2.6. Liczba fotografii wykonanych przez Zygmunta Kłodnickiego (lata 1960–1987). Oprac. A. Pieńczak, na podstawie: www.paenew.us.edu.pl.

Summary

The Polish Ethnographic Atlas – state of works Digitization and scientific development of source materials (2020–2024)

The book consists of two main parts. The first, entitled *The Polish Ethnographic Atlas in a historical perspective*, includes an extensive chapter entitled *Polish Subcarpathia – the cultural borderlands of the Carpathian province*, in which a thorough analysis of the culture of the mentioned area is made with the use of the ethnogeographic method. The text also comprises several maps (mainly reproductions from previously published studies).

During the period covered by the research of the Polish Ethnographic Atlas Laboratory (from the beginning to the second half of the 20th century), traditional rural culture has shown diversity. In the first volume of the “Library of the Polish Ethnographic Atlas”, the authors wrote about European cultural provinces – the north-eastern and western ones, the borders of which partially ran through Poland. The north-east of the country showed similarities to the neighbouring areas of Belarus and Lithuania, while the remaining areas were characterized by the cultural elements mostly coming from Western Europe. The emerging “Carpathian subregion” was also mentioned (Kłodnicki, Pieńczak, Koźmińska, 2017: 90, map 2.8, p. 89). In this chapter, based on the research results of many studies (mainly by K. Dobrowolski, D. Crânjali and B. Kopczyńska-Jaworska), the process was outlined of agricultural and pastoral settlement in the Polish Carpathian Mountains in the second half of the Middle Ages and in the modern era. The materials from villages – PEA research points were used to develop a map of artifacts characterizing the northern reach of the Carpathian/pastoral cultural province covering south-eastern Poland (map 1.4). Due attention was previously drawn to them by J. Gajek, and the authors of the map also took into account the tradition of summer mountain grazing.

The borderland of both provinces – the Carpathian and Western European – covers vast areas, including the lands of south-eastern Poland. The mountainous part of Slovakia (J. Podolák, P. Slavkovský, I. Zuskinová) and eastern Moravia (J. Štika)

largely characterized by pastoral economy adjoin this space. The Carpathian province used to cover a multi-ethnic area – from the Balkan Peninsula to the Polish Subcarpathia and adjacent Moravia.

The second part of the book, *The Polish Ethnographic Atlas in a contemporary perspective*, opens with an extensive chapter *Digital Archives of the Polish Ethnographic Atlas – state of works (2020–2024)*. It is emphasized here that in the last two decades, efforts have been intensified to digitize and make available (in the Internet in free access) the particularly interesting resources on ethnological and anthropological topics. In 2020, among other things, a four-year project of the Ministry of Science and Higher Education entitled “The Polish Ethnographic Atlas – scientific study, electronic data catalogue, publication of resources on the Internet, stage II” was launched as part of the National Program for the Development of Humanities. Therefore, long-term research was continued and aimed at enriching the cultural and national heritage with unique ethnographic documentation of the Polish Ethnographic Atlas from the last few decades. The aim of the project was to reach the widest possible group of potential recipients, especially those interested in broadly understood cultural heritage.

Eight people participated in the implementation of the project, including employees of the Institute of Culture Studies at the University of Silesia (Cieszyn), the Polish Institute of Anthropology (Warsaw) and the Polish Ethnological Society (Wrocław). Among them, there were the four main project contractors (US prof. Zygmunt Kłodnicki, Ph.D. hab.; US prof. Agnieszka Pieńczak, Ph.D. hab.; Bartłomiej Chromik, Ph.D.; Joanna Koźmińska, M.A.). The team also included an ethnologist (Kamilla Księżnik M.A.), IT specialists (Sławomir Szewieczek, eng., and Krzysztof Kasprzyński, M.Sc. eng.) and a digital photographer (Krystian Firla, eng.).

During the project, conservation work was carried out on PEA materials intended for later digitization (folk material culture and folk demonology). The laboratory was equipped with specialist research equipment, and the website *Digital Archives of the Polish Ethnographic Atlas* was modernized (tiled layout) and partially adapted to accessibility requirements. It was also provided with a new banner (prepared by K. Księżnik).

The research was conducted on three extensive ethnographic collections: 1,198 photographs from Zygmunt Kłodnicki’s tourist trips and field studies (1960–1987), PEA questionnaires on birth rituals (339 items, 1969–1976) and funeral rituals (349 items, 1969–1977). They were selected due to both their special historical value for those interested in the rural culture of the second half of the 20th century and the specificity of atlas works. The collections were scientifically developed on the digital platform www.archiwumpae.us.edu.pl. – for this purpose, numerous descriptions and graphic files were gradually introduced to the Galeneo program, in accordance with Dublin Core (14 different categories). Six collections (over 15 thousand objects) have already been placed on the platform, which ensures increasing effectiveness of searching for issues from various fields of culture. In the future, it is planned to digitize and share online the PEA questionnaires on folk material culture, wedding rituals and folk demonology, as well as selected volumes of the “Commentaries to the Polish Ethnographic Atlas” (2002–2013).

The next chapter, entitled *Digital collections of photographs and the collection of photographic documents by Zygmunt Kłodnicki in the Digital Library of the Polish*

Ethnographic Society, describes the process of including the aforementioned collection in the Digital Library of the Polish Ethnological Society during the implementation of the project in 2022–2024. During this work, the collection of maps published in the first stage of the project was also enriched with the publication of an extensive collection of ethnographic photographs with their geolocation.

The chapter comprises a description of the most interesting ethnographic collections available online, created by ethnographic academic centres, archives and museums. Here, some examples can be found of specialist archives, repositories and photo galleries available online with a description of the tools used to construct them. The chapter also presents the concept of scientific development of the photo collection by an ethnographer and ethnologist Z. Kłodnicki and the methodological assumptions developed for the purposes of coherent adaptation of the resource to the existing collections in the Digital Library of the Polish Ethnological Society. This is the first collection of photographs in the digital resources of the Society which includes over 1,100 photographs. The chapter comprises a detailed description of individual activities when entering data and a description of the specificity of the collection (which consists in ethnographic themes, field studies and documentation of the phenomena occurring in the field studies in the second half of the 20th century). On the basis of the analyzed occurrence of tags/labels helpful in the data search process, the collection was characterized according to the most popular topics.

What constitutes an important part of the publication are four extensive annexes, which result from several years of atlas research (prepared by Z. Kłodnicki, A. Pieńczak, K. Księżnik). The first extensive annex includes the list of maps devoted to the so-called social and spiritual culture of *Atlas kultury ludowej w Polsce /Atlas of folk culture in Poland/*, *Polski atlas etnograficzny /Polish ethnographic atlas/* and numerous atlases of the neighbouring countries (e.g. *Atlas der deutschen Volkskunde*, *Atlas der pommerschen Volkskunde*, *Etnografický atlas Čech, Moravy a Slezska*, *Österreichischer Volkskundeatlas*, *Etnografický atlas Slovenska*, *Atlas von Oberösterreich*, *Magyar néprajzi atlasz*, etc.). The list also includes maps from other ethnographic studies (which were obtainable), including maps from diploma theses written on atlas materials under the supervision of Z. Kłodnicki and A. Pieńczak. Annex 2 contains the data on 130 localities (some from the PEA network), in which Z. Kłodnicki took 1,198 photographs during his research and field observations (1960–1987). Annex 3 contains a list of 339 PEA localities in which field research on birth rituals was conducted (1969–1976), and the fourth and last one – a list of 349 PEA localities concerning funeral rituals (1969–1977). The volume ends with an extensive bibliography, an index of personal names, four lists (of tables, maps, photographs and figures) and a summary in English.

Redaktor
Marta Tomczok

Edycja projektu okładki autorstwa Łukasza Zubka
Tomasz Tomczuk

Opracowanie graficzne serii
Anna U. Piłśniak

Korekta
Marzena Marczyk

Redakcja techniczna
Małgorzata Pleśniar

Łamanie
Tomasz Kielkowski

Redaktor inicjujący
Paweł Radek

Fotografie na okładce: materiały z badań terenowych prowadzonych na potrzeby *Polskiego atlasu etnograficznego*
Copyright © by Cyfrowe Archiwum Polskiego Atlasu Etnograficznego, Agnieszka Pieńczak

Copyright © 2024 by Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

Publikacja dostępna na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe (CC BY-SA 4.0)

 <https://orcid.org/0000-0003-4945-0160>

 <https://orcid.org/0000-0002-5599-0908>

 <https://orcid.org/0009-0005-4681-1655>

"Polski atlas etnograficzny" – stan prac:
digitalizacja i opracowanie naukowe materiałów
źródłowych (lata 2020–2024) / Zygmunt Kłodnicki,
Agnieszka Pieńczak, Joanna Koźmińska. – Wydanie I.
– Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego,
2024. – (Biblioteka Polskiego Atlasu
Etnograficznego; t. 2)

<https://doi.org/10.31261/PN.4235>

ISBN 978-83-226-4456-0

(wersja drukowana)

ISBN 978-83-226-4457-7

(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
<https://wydawnictwo.us.edu.pl>
e-mail: wydawnictwo@us.edu.pl

Druk i oprawa
volumina.pl Sp. z o.o.
ul. Księcia Witolda 7–9
71-063 Szczecin

Wydanie I. Ark. druk. 39,0 Ark. wyd. 25,0 Papier offset 90g. PN 4235.

Polski atlas etnograficzny
– stan prac
Digitalizacja i opracowanie
naukowe materiałów źródłowych
(lata 2020–2024)

Praca stanowi istotne podsumowanie kolejnego etapu badań realizowanych na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie, posiadającym bogate doświadczenia w badaniach atlasowych [...]. Powstało kompendium prezentujące wyniki współczesnych badań nad szerokim spektrum kultury, ze szczególnym uwzględnieniem regionu Podkarpacia [...]. Opracowanie stanowi wartościowe podsumowanie badań związanych z Polskim Atlasem Etnograficznym, prezentujące najważniejsze osiągnięcia badaczy zajmujących się przedstawianiem zjawisk kulturowych w przestrzeni w ostatnich latach. Znajdzie duże zainteresowanie wśród badaczy, jak i studentów.

Dr hab. Eugeniusz Kłosek, prof. UW r
(z recenzji wydawniczej)

ZYGMUNT KŁODNICKI

emerytowany pracownik Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, wieloletni redaktor *Polskiego atlasu etnograficznego* oraz serii „Komentarze do Polskiego Atlasu Etnograficznego”, autor wielu uznanych publikacji naukowych poświęconych PAE oraz metodzie etnogeograficznej i retrogresywnej; główny wykonawca grantu „Polski Atlas Etnograficzny – opracowanie naukowe, elektroniczny katalog danych, publikacja zasobów w sieci Internet, etap II”.

AGNIESZKA PIEŃCZAK

pracownica Instytutu Nauk o Kulturze Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, od ponad dwudziestu lat autorka tekstów prezentowanych w serii „Komentarze do Polskiego Atlasu Etnograficznego” oraz innych publikacji naukowych, poświęconych głównie dynamice zmian polskiej kultury wiejskiej, możliwościom porównawczym dotyczącym atlasów etnograficznych oraz działalności PAE; kierowniczką i główną wykonawczynią grantu „Polski Atlas Etnograficzny – opracowanie naukowe, elektroniczny katalog danych, publikacja zasobów w sieci Internet, etap II”.

JOANNA KOŹMIŃSKA

pracownica Uniwersytetu Warszawskiego, kierowniczką Biblioteki Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, zawodowo związana z Polskim Instytutem Antropologii i Polskim Towarzystwem Ludoznawczym, koordynatorką kilku projektów z zakresu cyfryzacji zasobów antropologicznych; główną wykonawczynią grantu „Polski Atlas Etnograficzny – opracowanie naukowe, elektroniczny katalog danych, publikacja zasobów w sieci Internet, etap II”.

Więcej o książce

